

МИША́НИЧ Олекса Васи́льович (01. 04. 1933, с. Ляховець, нині Лісковець Міжгір. р-ну Закарп. обл. — 01. 01. 2004, Київ) — літературознавець, критик, фольклорист. Брат [Михайла](#) та [Степана](#) Мишаничів. Доктор філологічних наук (1982), член-кореспондент НАНУ (1997). Заслужений діяч науки України (1997). Державна премія України імені Тараса Шевченка (1988), премія ім. О. Білецького НАНУ (2003), орден «За заслуги» 3-го ступеня (2001). Закін. Ужгород. університет (1956). Від 1961 працював в Інституті літ-ри НАНУ (Київ): 1978–84 — вчений секр., від 1985 — завідувач відділу давньої укр. літ-ри. Наукові дослідження присвяч. давньому й новому укр. письменству, літ. процесу на Закарпатті й творчості укр. письменників у діаспорі. Виступав проти політ. русинства, обстоював єдність Закарпаття з Україною (кн. «Від підкарпатських русинів до закарпатських українців», 1991; «Карпати нас не розлучать», 1993; «Політичне русинство і що за ним», 1993; «Загальноукраїнський контекст літератури Закарпаття», 1996 та ін.; усі — Київ). Упорядник вид.

творів укр. письменників (І. Франка, І. Нечуя-Левицького, С. Руданського, Л. Глібова, А. Кримського, Лесі Українки, Марка Черемшини, О. Маковея, В. Гренджі-Донського, Наталени Королевої, Катрі Гриневичевої, С. Черкасенка) і наук. зб., присвяч. давньому письменству. Підготував до друку 6-й том «Історії української літератури» М. Грушевського (1995) та наук. праці Д. Чижевського (2003). Брав участь у підготовці 6, 7, 22, 28, 32, 34, 40, 50 т. «Зібрання творів І. Франка» у 50-ти т. Ініціатор створення й перший віце-президент (від 1993) Міжнар. асоц. українців. 1999–2002 очолював Нац. асоц. українців. Автор низки статей в ЕСУ.

Основні праці

Література Закарпаття XVII–XVIII ст. 1964; Григорій Сковорода і усна народна творчість. 1976; Українська література другої половини XVIII ст. і усна народна творчість. 1980; Від підкарпатських русинів до закарпатських українців. 1991; Кризь віки. 1996; Повернення. 1997; На переломі. 2002; З минулих літ: літературознавчі статті й дослідження різних років. 2004 (усі – Київ).

Рекомендована література

1. Сулима М. Доробок, гідний поваги // ЛУ. 1993, 22 квіт.;
2. Верховина: Зб. наук. пр. на пошану проф. О. Мишанича. Дрогобич, 2003;
3. Олекса Васильович Мишанич // СіЧ. 2004. № 2;
4. Біланюк О. Із жалобних телеграм // Там само;
5. Мар-кусь В. Верховинець із душею соборника України // НТЕ. 2004. № 3;
6. Студії з україністики. Вип. 13: Зб. на пошану член-кореспондент НАНУ О. Мишанича з нагоди його 80-річчя і 10-річчя з дня смерті. К., 2013.

[Є. В. Пшеничний](#)

Бібліографічний опис:

Мишанич Олекса Васильович / Є. В. Пшеничний // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65064>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).